

«Ақтөбе облысының білім басқармасы Әйтеке би ауданының білім бөлімі» ММ
«Жабасақ жалпы орта білім беретін мектебі» КММ

БЕКІТЕМІН

Мектеп директоры

"31" тамыз 2022ж

Г.К. Игисина
Игисина Г.К.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ СТАНДАРТ

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және мектеп қызметінің барлық салаларында тыйым салу, шектеулер мен рұқсаттар жүйесін білдіреді.

1.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, мектептің, оның қызметкерлері мен басшылық құрамының қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне құқықтық сауаттылық пен нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

1.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде мектеп әкімшілігінің, оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарын болдырмау;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет мектебінің қызметкерлері арасында дамыту;
- мектеп қызметінің тиімділігін арттыру.

1.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт мектеп қызметінде азаматтардың, мектеп пен оның қызметкерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және жүзеге асыру кезінде қолданылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт мектеп қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау үшін мектептің әрбір қызметкері дербес жауапты болады.

1.5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты өзгерту "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес жүргізіледі.

1.6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт мектеп қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

1.7. Мектеп қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылауды мектеп этикасы жөніндегі комиссия жүзеге асырады.

2. Мектеп қызметкерлерінің мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары.

Тыйымдар, шектеулер және рұқсаттар:

2.1. Мектептің және оның қызметкерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

2.1.1. Өзінің қызметтік өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты ешқандай материалдық игіліктер, қызметтер және өзге де артықшылықтар қабылдамауға;

2.1.2. Мүдделер қақтығысына жол бермеу, олар туындаған кезде заңнамаға сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау;

- 2.1.3. Өзіне немесе үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында білім беру және өзге де қызметтерді жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбау;
- 2.1.4. Мектептің іскерлік беделін қадірлеу, мектептің құқықтары мен заңды мүдделеріне қайшы келетін немесе зиян келтіретін іс-шараларға қатысудан бас тарту, оның ар-намысы мен беделіне нұқсан келтірудің кез келген әрекетін тоқтату;
- 2.1.5. Мектеп қызметкерлерінің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;
- 2.1.6. Мектеп қызметкерлерінің білім беруді дамыту жолдарын анықтауға белсенді қатысуы.
- 2.2. Білім беру және басқа да қызметтер көрсету кезінде туындайтын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:
- 2.2.1. ҚР Конституциясының, ҚР Еңбек кодексінің, "білім туралы", "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР заңдарының, сыбайлас жемқорлыққа қарсы және ҚР өзге де заңнамаларының талаптарын мүлтіксіз сақтау;
- 2.2.2. Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу;
- 2.2.3. Мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;
- 2.2.4. Өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде іскерлік этикет пен ресми мінез-құлық ережелерін сақтау, мектеп оқытушысы мен қызметкерінің корпоративтік мәдениет Кодексінің, мектептің Жарғысы мен ішкі тәртіп ережелерінің, мектептің басқа да нормативтік құқықтық актілерінің нормаларын мүлтіксіз орындау.

3. Өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдер қабылдау кезіндегі мектеп қызметкерлерінің міндеттері

- 3.1. Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілік, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндау.
- 3.2. Қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке және өзімшіл мүдделерді басшылыққа алмау.
- 3.3. Әріптестер мен басшыларға өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден бас тарту.
- 3.4. Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және көтермелемеу.
- 3.5. Әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және қызметтік өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге.
- 3.6. Қызметтік өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамау.
- 3.7. Мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау.
- 3.8. Егер ол жақын туыстық қатынастардағы адамдардың (ата-аналары, жұбайлары, бауырлары, әпкелері, балалары) тікелей бағыныстылығымен немесе бақылауында болуымен байланысты болса, лауазымға тағайындалудан бас тарту.
- 3.9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.
- 3.10. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды немесе әуре-сарсандарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндау.
- 3.11. Орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмән туралы тікелей басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлау.
- 3.12. Егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінісіз.

- 3.13. Әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету.
- 3.14. Мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындау себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдау.
- 3.15. Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббизм жасаудан, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан бас тарту.
- 3.16. Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу.
- 3.17. Қарамағындағылар мен басқа да лауазымды адамдар тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу.
- 3.18. Әріптестердің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде уақтылы кешенді шаралар қабылдау.
- 3.19. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жан-жақты шаралар қабылдау.
- 3.20. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды, оның ішінде қарамағындағылармен бірге жою.
- 3.21. Қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін қарамағындағылар мен білім алушыларды тартуға жол бермеу.

4. Білім беру және өзге де қызметтерді көрсету кезінде мектеп қызметкерлеріне ұсынымдар

- 4.1. Білім беру және басқа да әлеуметтік маңызы бар қызметтер көрсету сапасын арттыру және "мектеп-мұғалім – оқушы" өзара іс – қимыл жүйесінде бюрократиялық кедергілерге жол бермеу шараларын тұрақты негізде қабылдау
- 4.2. Өз білімінің деңгейін үнемі арттыра отырып, отандық және шетелдік тәжірибе мен ғылым жетістіктерін зерделей отырып, кәсібилікке ұмтылу.
- 4.3. Өзінің кәсіби және жалпыадамзаттық мінез-құлқымен айналасындағыларға үлгі бола алады;
- 4.4. Білім алушыларға еңбек тәртібінің, өз мектебіне, оның дәстүрлеріне, тарихына құрметпен және құрметпен қараудың жеке үлгісі ретінде қызмет ету.
- 4.5. Оқушыларға қатысты өз лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдаланбау, олардың білімдерін бағалау кезінде оқушыларға біржақты қарауға және субъективизмге жол бермеу.
- 4.6. Әріптестер мен білім алушылардың қадір-қасиетін кемсітпеу, балағат сөздерді қолдану, таныстық пен тәкаппарлық таныту.
- 4.7. Мектеп әкімшілігінің шешімдері және оның бөлімшелерінің қызметі туралы дұрыс емес ақпарат таратпау.
- 4.8. Білім алушылардан сыйлықтар немесе ақшалай сыйақылар қабылдамау.
- 4.9. Өзінің қызметтік міндеттерін орындай отырып, жоғары мәдениетті, жауапкершілікті, адалдықты, академиялық адалдық пен объективтілікті көрсету, әріптестерімен және оқушылармен қарым-қатынаста өзара сыйластық, дұрыстық, ізгі ниет қағидаттарын басшылыққа алу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.